

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

‘Η «*Ανθολογία τῶν νέων ποιητῶν μας*» 1922. — Έκδοση «Πολιτισμοῦ».

— Τὸ βδομαδιατικὸ περιοδικὸ «Πολιτισμὸς» ποὺ διευ-
τύνεται ἀπὸ τὸν κ. Φῶτο Γιοφύλλη, κυκλοφόρησε αὐτὲς τὲς
μέρες τὴν «*Ανθολογία τῶν νέων ποιητῶν μας*» ποὺ περιέχει
ποιήματα ἀπὸ ποιητὲς ποὺ φανήκανε ἀπὸ τὰ 1900 καὶ ὡς
ὡς τὰ 1920, καμιά πενήνταριά ὅλους ὅλους. Ἡ ἰδέα πολὺ
καλὴ καὶ ἡ ἐχτέλεσίς της θὰ εἴτανε ἀκόμα καλύτερη, ἂν ὁ
συλλογέας τῆς «*Ανθολογίας*» προσπαθοῦσε νὰ περιλάβῃ τὰ
πρὸ χαρακτηριστικὰ κομμάτια κάθε ποιητῆ, πράγμα τοῦ δὲ
βλέπουμε νὰ ἐγίνε. Σημειώνουμε ἀκόμα πῶς μερικὸς
ποιητὲς σὰν τὸν Ἀβάζο, τὸν Παπαγιάννη, (Πεῦκο
‘Ορεινὸ) πεθαμένους καὶ τοὺς δυό, καὶ τὸν Κυριαζῆ, τοὺς
παραλείπει ὁλότελα. Ἦσως ὁ «*Νουμάς*» ποὺ τὴν ἐρχόμενη
χρονιά θὰ γιορτάσῃ τὰ εἰκοσάχρονα τοῦ φροντίσει νὰ βγῇ
μιά συλλογὴ ἀπὸ τὰ καλύτερα τραγοῦδια ποὺ δημοσιευτή-
κανε στίς στίγες του, κ’ ἐστὶ νὰ δώσῃ μιά πλέρια ἰδέα τῆς
ποιητικῆς πρόδοος στὰ εἴκοσι τελευταῖα χρόνια, τὰ χρόνια
νὰ ποῦμε τοῦ «*Νουμά*».

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Γαλλικὴ ποίηση : συλλογὲς τῶν κ. Ζὰν Ρισπέν, Φερ-
νάν Μαζάντ, Ντερού, Φαγκινί, Μιλό, Πυρνάλ. — Δυὸ
δράματα. — Τὰ καινούργια ρομάντζα. — Σημασιέν
Σάρι Λεκόντ. — Ὁ θάνατος τοῦ Ζωρὲς Περν. — Ἡ πο-
λεμικὴ Τσεχοσλοβακικὴ φιλολογία. — Ἐνα ρομάντζο
τοῦ κ. Τσάπεκ. — Τὸ Ἰταλικὸ ρομάντζο. — Ἡ Ἰαπωνι-
κὴ σοσιαλιστικὴ κίνησις. — Ἐνα ρομάντζο τοῦ Καγκάβα.

Ἦσως ἀπὸ τόσα χρόνια σιωπῇ ὁ λαμπρὸς ποιη-
τὴς τοῦ «*Τραγοῦδιοῦ τῶν ζητιάνων*» τῆς «*Θάλασ-
σας*» καὶ τῶν «*Βλαστημιῶν*» ὁ ἀκαδημαϊκὸς Ζὰν Ρι-
σπέν ἔβγαλε καινούργιο τόμο ποιήματα εἰς «*πένθιμες
κωδωνοκρουσίαις*». Ὁ Ἄνρὺ ντὲ Ρενιὲ μιλώντας ἐλαι-
νετικὰ γιὰ τὰ στὸ Φιγκαρὼ λέει πῶς εἶναι σὰ μιά
συνέχεια τῆς μεγάλῃς τέχνης τοῦ ποιητῆ. Τὸν βρῖ-
σκουμε καὶ σαυτὰ ὅπως καὶ στὰ παλιὰ του, μὲ τὲς
ἴδιες ποιητικὰς ἀρετὰς, μὲ τὸ γερὸ ρομαντισμὸ ποὺ
προτιμᾷ νὰ ρητορεύει καὶ νὰ ξετυλίγει τὰ θέματά
του, παρὰ νὰ ὑποβάλλει.

— Ἐνας ἄλλος μαῖτρ τῆς Γαλλικῆς νεοκλασσικῆς
ποιήσεως, ὁ Φερνάν Μαζάντ ἔβγαλε καινούργια ποιη-
τικὴ συλλογὴ μὲ τὸν τίτλο «*ἀπὸ ἄμμο κι’ ἀπὸ χρυσό*»
Τὰ ποιήματ’ αὐτὰ μὲ τὴν κλασσικὴ λιτότη τοῦ στί-
χου καὶ κατασκευὴ τῆς στροφῆς κλείνουν ἓνα λεπτὸ
καὶ μουσικὸ συμβολισμὸ. Θαναμάσια εἶναι καίνα πού-
χουν γιὰ βάση τοὺς λαϊκοὺς θρύλλους γιὰ τὴν ὁμορ-

φη τοῦ κοιμισμένου δάσους κ. ἄ. Κατὰ τὸν Ἄνρὺ
ντὲ Ρενιὲ μαυτὰ τὸ ταλέντο τοῦ ποιητῆ φτάνει στὸ
ἀπόγειό του.

— Τὰ «*διαλεχτὰ τραγοῦδια*» ἐπιλογὴ τῶν ποιη-
μάτων τοῦ σκοτωμένου στὸν πόλεμο Πῶλ Ντερού
κι’ ἀπ’ ὅλα πρὸς πολὺ ἡ «*δυὸ φορὲς χαμένη Εὐρυδί-
κη*» ποίημα ποὺ τὸ χειρόγραφό της βρέθηκε ἀτέλει-
ωτο στὸ γραφεῖο τοῦ ποιητῆ, μὲ τοὺς παθητικώτα-
τους θλιμμένους στίχους τοὺς μᾶς δείχνουν ἓνα γεν-
ναῖο ποιητικὸ ταλέντο ποὺ σταμάτησε ὁ πόλεμος στὴν
ἀνθιστὴ του.

— Μικρότερης ἀξίας, μὰ ποὺ κι’ αὐτὰ δείχνουν
ἓνα ἀληθινὸ ποιητὴ ποὺ δὲν πρόφτασε νὰ ἀναπτύξει τὸ
ταλέντο του εἶναι τὰ τραγοῦδια τοῦ Γκαμπριέλ Τρι-
στὰν Φραγκινί ποὺ κι’ αὐτὸς σκοτώθηκε στὸν πόλεμο.
Τὰ ποιήματα αὐτὰ γράφτηκαν μὲς στὰ χαρακώματα
ἀνάντες ἀπὸ δυὸ ἔφοδες κ’ εἶναι «*γεμᾶτα* ἀπὸ μιὰν
ὁμορφὴν ταραχώδη διάθεση καὶ μιὰν εὐθυμία ποὺ
προέρχεται ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς ποὺ εἰλικρινὰ νιώ-
θει ὁ ποιητὴς».

— Ἐνας τόμος τοῦ ποιητῆ Μιλό : οἱ ἐξομολόγησες
τοῦ Δεμυέλ. Γεμᾶτος ἀπὸ μυστηριώδη καὶ αἰνιγμα-
τικὸ τόνο μᾶς ἀφίνει δυνατὴ ἐντύπωση. Νιώθουμε τὴν
ὁμορφίαν, τὸ πάθος, τὴ μελαγχολίαν τῶν στίχων,
νιώθουμε τὴν ἐξωτερικὴ μορφὴ τῶν τραγοιδιῶν
μὰ νιώθουμε πῶς καὶ κάτω βαθύτερο, μυστι-
κώτερο, καὶ πρὸς δυσκολονόητο κρύβεται κάτω ἀπ’
ὅλ’ αὐτὰ. Κι αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο θέλητρο τοῦ
ποιητῆ.

— Ὁ νέος ποιητὴς Ρενιὲ Πυρνάλ μὲ τὴν «*Εἰσα-
γωγὴ στὴ σκληρὴ ζωὴ*» μᾶς ἐξομολογεῖται τὰ νεανικά
τοῦ ἁμαρτήματα. Ἡ πρώτη του αὐτὴ συλλογὴ μὲ
τὴν εἰλικρίνεια καὶ τὸ λεπτὸ τόνο ποὺ τὴ διακρίνει
μᾶς ἀφίνει νὰ ἐλπίσουμε πολλὰ γιὰ τὸν ποιητὴ. ¶

— Πολὺ ἀπλὴ εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος
τῶν κ. Δωμὸν καὶ Ντυτυὶ «*ὁ ἴσκιος ἐνὸς λουλου-
διοῦ*». Ὁ τίτλος αὐτὸς εἶν’ ὁ τίτλος μιᾶς μπαλλάν-
τας ποὺ μιά παντρεμένη γυναῖκα γράφει γιὰ κείνον
ποὺ ἀγαπάει. Τὸ δράμα ὅμως γίνεται στὴν Κίνα
καὶ καὶ ὁ ἄντρας ποὺ βλέπει νὰ τονε γελαίει ἡ γυ-
ναῖκα του μπορεῖ νὰ τὴ σκοτώσῃ μαζί μὲ τὸν ἀγα-
πητικὸ της. Αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἔχει καὶ ὁ ἄντρας τῆς ἡ-
ρωίδας, μὰ ἡ γριὰ παραμάνει τὴν σκοτώνει καὶ σώ-
ζει τοὺς δυὸ ἀγαπημένους. Ἀλήθεια ἡ ὑπόθεσις εἶναι
πολὺ ἀπλὴ, καὶ χοντροκόπη, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς.
Μὰ εἶναι μὲ τέτοια τέχνη ἐχτελεσμένη ποὺ συγκινεῖ
βαθιά.

— Τὸ σπῆτι τῶν ζωντανῶν ἀνθρώπων. Δράμα τοῦ
κ. Ρεζι Γκινιὸν βγαλμένο ἀπὸ τὸ δωμάτιο ρομάν-

τζο του Κλώντ Φαρρέρ, είν' ἡ πραγματοποίηση τοῦ ἀπραγματοποιήτου, ἡ παράσταση ἑνὸς κοικοῦ βραχνᾶ ποὺ βλέπει πάνου στὴν κορφή ἑνὸς βουνοῦ κοντὰ στὸ Ρῆνο ἕνας ἡμερικανὸς ἀξιωματικὸς τῆς κατοχῆς. Τὸ δράμα γραμμένο μὲ μεγάλη δύναμη, μῶλο τὸ ἀπίθανό του γεμίζει ἀπὸ φριχτὴν ἀγωνία τὸ θεατῆ.

— Γεμάτο λεπτὴ ψυχολογία καὶ ἀνθρώπινο πόνο τὸ ρομάντζο τοῦ Μαρισιὰλ Πιεσῶ «ἡ τελευταία ταβέρνα». Ἕνα ἔξυπνο μὰ ἀδύνατο παιδί ἀμάρτησε καὶ κυνηγημένο γυρίζει σπίτι του. Ἡ γεροντοκόρη θέλει τὸ θά τὸ σώσει. Θανμάσια ζωγραφισμένους εἰν' ὁ γεμῆτος ἀποσίωση χαραχτῆρας τῆς καθῶς καὶ τῆς ἀσυνειδητῆς μητέρας ποὺ δὲ νιώθει τίποτα ἀπὸ τὴν τραγωδία τοῦ παιδιοῦ τῆς.

— «Ὁ Θεὸς ποὺ χορεύει» εἶναι μιὰ συλλογὴ ἀπὸ νουβέλλες τοῦ κ. Α. Σεργιτέβενς. Φιλοσοφικὲς ἀφήγησες γεμάτες φαντασία καὶ εἰρωνεία, ποὺ ξετάζουν ἀπὸ παράξενες καὶ ἀπάντεχες ἀποψες πολλὰ ζητήματα.

— Πιὸ πολὺ ποίημα παρὰ ρομάντζο εἰν' «ὁ ἀμπελογρὸς μὲς στὸν κάδο» τοῦ Ζάν Τεντεσκό. Ἡ παθητικὴ ἱστορία δύο ἀγαπημένων ἀδερφῶν ποὺ μιὰ γυναῖκα ἔρχεται νὰ ταράξει τὴν ἀγάπη τους. Μὲ μεγάλη μαεστρία ἔχει περιγραφεῖ τὸ ἐρωτικὸ πάθος τους πρὸς αὐτὴ τὴ γυναῖκα, σὲ τρόπο ποὺ μόνον ἀπ' αὐτὴ τὴν περιγραφή νὰ φανερώνεται ἡ διαφορετικὴ φύση τῶν δύο ἀδερφῶν.

— Ὁ «Μπίκης» ρομάντζο τοῦ Σαὶν Σορνύ. Εἶναι ἡ περιγραφή τοῦ φτωχοῦ καὶ ἀνημονίου νέου ποὺ μιὰ πλούσια γυναῖκα τὸν ἀγοράζει γιὰ τὴ σωματικὴ τῆς ἀπόλαυση. Τὸ ρομάντζο εἶναι γραμμένο μὲ ἐπικὸ ρεαλισμό. Ἐξοχὸς εἰν' ὁ χαραχτῆρας τοῦ φτωχοῦ κορσικανοῦ νέου Μπίκη.

— Ἀξίζει νὰναφέρουμε καὶ τὰκόλουθα ρομάντζα ποὺ βγήκαν τελευταία: Τὰ εἶθυμα, ὅσο καὶ βαθιὰ ψυχολογημένα ρομάντζα τῆς Ρασίλντ «οἱ Ραζάκ» «ὁ μεγάλος φλεβοτόμος», «τὸ παλῖτι τοῦ μεγάλου κυνηγοῦ». Τὸ περιπετειώδες τοῦ Βαγιέρ «πρὸς τὴ Δύση». Τὸ γεμῆτο παράξενο συμβολισμὸ «ἡ συνειδηση μέσα στὸ κακό» τοῦ Ζιλμπέρ ντὲ Βουαζέν. Τὸ «γραφτὸ» τοῦ Ἑρνὲ Φουασσάκ. Τὸ «μιὰ γυναῖκα . . . μιὰ πολιτεία» τοῦ Κλώντ Γκεβέλ. Τὸ ρεαλιστικώτατο τοῦ Γκαμπριέλ Γκομπρόν «Γιάννης, ὁ γιὸς τῆς Μαρούσιας» καὶ ἄλλα.

— Ὁ κ. Ἑρνὲ Πρεβὺ γράφοντας στὸν Gaulois du Dimanche μιὰ πλατειὰ κριτικὴ μελέτη γιὰ τὸν ποιητὴ κ. Σεμπασιέν Σόρλ Λεκόντ, λέει πὼς εἰν' ἕνας ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους γάλλους ποιητῆς, ὥσως ὁ σπουδαιότερος ἀπ' τοὺς συγκαρινούς, μὰ δὲν ἔχει διαβαστεῖ πολὺ, καὶ τὸ πολὺ κοινὸ δὲν μπορεῖ νὰ νιώσει τὸ μεγάλο αἶσθημα τοῦ ποιητῆ. Κι' ὅμως εἰν' ἕνας ὁμορφος καὶ περὴφανος ποιητῆς. Μᾶς ἔχει δώσει ἕνα ἔργο ὅχι μόνον ἐπιβλητικὸ μὰ καὶ μοναδικὸ πρωτότυπο καὶ δυνατὸ, σηματοδεδειγμένον μὲ μιὰ σκέψη ποὺ ἀγκυλαῖζει πολλοὺς κύκλους ἀνθρωπισμοῦ, μεγαλόπρεπη στὰ δράματα καὶ στίς εἰκόνες τῆς . . . Ἐξυ-

μεῖ τὸ ἐπικὸ του ταλέντο στὴν ἀφήγηση παλιῶν θρύλων καὶ ἱστοριῶν καὶ λέει πὼς δὲν εἶναι ἀξιοθαύμαστος μονάχα γιὰ τὴν ποιητικὴν τὴν τέχνην παρὰ καὶ γιὰ τὴν Τιτάνεια ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ἔργου του.

— Ἕνας γνήσιος μαθητῆς τοῦ Βεργλαίν, ὁ γλυκὸς καὶ εἰδυλλιακὸς ποιητῆς Ζωρζ Παρὲν πέθανε σὲ ἡλικία σαρανταοχτὼ χρονῶν. Ἀξιοσημείωτες εἰν' οἱ ἀνθρωπιστικὲς τάσεις του μέσ' στὰ ρομάντζα του καὶ ἡ γλυκεῖα συμπάθεια γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ γιὰ κάθε τί ποὺ ζεῖ, μέσ' στὰ ποιήματά του, σηματοδεδειγμένα μὲ μιὰ πνοὴ Τολστοϊκή. Δὲν εἶναι ἕνας μῆνας ποῦχε κυκλοφορήσει τὸ τελευταῖο του βιβλίον «τὸ χέρι δίχως δαχτυλίδι» ποὺ σμίγει τὴ μελαγχολία τοῦ Βεργλαίν μὲ τὴν κλασσικὴ τελειότητα τοῦ Μορεάς.

— Μιὰ φιλολογικὴ ἀντιπόκριση τοῦ κ. H. Jellinesc στὸ Mercure de France μᾶς κάνει γνωστὴ σὲ γενικὲς γραμμές τὴ συγκαρινὴ Τσεχοσλαβικὴ λογοτεχνία. Ὁ μεγάλος πόλεμος, ποὺ πέρασε σὰ σίφουνας πάνου ἀπ' τὴ χώρα ἐκείνη, ἔρριξε θρόνους καὶ τοὺς ἔδωσε τὴ λευτεριά, ἀφοῦ πρῶτα τοὺς ἀνάγκασε νὰ πολεμήσουν στὸ στρατὸ τῶν ἐχθρῶν του, ἔχει πολὺ μεγάλη ἐπίδραση στὴ λογοτεχνία αὐτῇ. Ρομάντζο, λυρική ποίηση, δράμα, ὅλα ἔχουν γιὰ κυριώτερα στοιχεῖα τὶς ἐντύψεις τῶν συγγραφέων ἀπ' τὸν πόλεμο, καὶ βλέπει κανεὶς ἐκεῖ μέσ' ὅλα τὰ αἰσθήματα ἀπ' τὰ πῶς νανολιστικὰ, ὡς τὰ ἀνθρωπιστικώτερα.

— Ἡ λυρικὴ ποίηση ἔχει γιὰ κυριώτερους ἀντιπρόσωπους τὸν Πέτρ Κρίτσκα, ποὺ μέσ' στὸ ποίημα τοῦ Medynia Glogowska, ἐμπνευσμένο ἀπὸ μιὰ μάχη στὴ Γαλικία μᾶς φανερώνει τὰ αἰσθήματα τῶν Τσέχων ποὺ εἶταν ἀναγκασμένοι νὰ πολεμοῦν ἀθέλα τους τοὺς ἀδελφούς τους Ρώσους· τὸ Στανίσλαο Νιοῦ. μαν τὸ μεγάλο ἀναρχικὸ ἀνθρωπιστὴ μὲ τὰ γεμῆτα φριχτὴν εὐκρίνεια «Τριάντα Τραγοῦδια τῆς καταστροφῆς». Τὸ Β. Ντὺκ μὲ τὸ ποίημά του «Ἡ Γῆ μελάει» γεμῆτο ἀπὸ ἀγάπη, καὶ μὲ τὴ συλλογὴ τῶν σκίτσων τοῦ «Τὸ παράθυρο» ποὺ ἱδρύσθη στὴ φυλακὴ τοῦ βλέποντας ἕνα κομμάτι συννεφιασμένο οὐρανὸ ἀπ' τὸ παράθυρο τῆς φυλακῆς, κάτι ὅμοιο μὲ τὸ «Πίσω ἀπὸ τὰ Κάγκελλα» τοῦ δικοῦ μας κ. Ταγκόπουλου. Τὰ πῶς ἀξιοσημείωτα ὅμως ποιήματα ποὺ ἔχουν ἀφορμὴ ἀπὸ τὸν πόλεμο εἶναι τὰ «ματωμένα σοννέτα» τοῦ Σλοβάκου ποιητῆ Βιεντοσλάβ.

— Τὸ ρομάντζο στὴν Τσεχοσλαβικὴ φιλολογία γενναῖα ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὸν κ. Τσάπεκ. Ρεαλιστῆς καὶ τραγικώτατος στὸ ρομάντζο του «Ἀντώνης Βόντρεϊτς» μᾶς παρουσιάζει τὸν ἥρωά του, φτωχὸ ποιητῆ, ἀλκοολικὸ, ποὺ μάταια ἀγωνίζεται νὰ ξεφύγει ἀπ' τὴ φτώχεια καὶ ἀπ' τὴ σαρκικὴ σκλαβιά ποὺ τὸν ἔδενε μὲ μιὰ ἀνάξιά του, μιὰν ἡδονικὴ Ἐβραϊοποῦλα, κόρη τοῦ καμπαρέ καὶ στὸ τέλος πεθαίνει φθισικός, ἀφοῦ πρῶτα στεφανώνεται στὸ κρεβάτι τοῦ θανάτου τὴν κόρη αὐτῇ ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ ξεφύγει ἀπ' τὴ σκλαβιά τῆς. Ἀξιοσημείωτα καὶ ἄλλα δυὸ και-

νούργια ρομάντζα του «Ίντρα, πατέρας και γιός» και «δ σωλήνας τού νερού».

— Η κυριώτερη εκδήλωση της σύγχρονης Ιταλικής λογοτεχνίας είναι τὸ ρομάντζο. ἔχει πνίξει σκεδὸν ὅλα τᾶλλα εἶδη τοῦ λόγου. Κι' εἶν' ἀξιοσημείωτο πὼς αὐτὸ κρατοῦνε τὴν πρώτην σειράν οἱ γυναῖκες μετὰ τὴν Ματρίλιντ Σερὰν καὶ τὴν Γκράτσια Ντελλέντα. Ἡ τελευταία αὕτη μᾶς ἔχει δώσει ἕνα καινούργιο ρομάντζο «Τὸ μυστικὸν τοῦ μοναχικοῦ ἀνδρώπου», γραμμένο σὲ φανταστικὸν τόνο, μετὰ τὴν γνωστὴν λεπτὴν ψυχολογία ποὺ βάζει πάντα ἡ Ντελλέντα στὰ ἔργα της.

— Ἄλλα ρομάντζα γυναικῶν ποὺ βγήκαν τελευταῖα εἶναι «ὁ μαῦρος θεὸς» πολεμικὸν ρομάντζο μετὰ ἀρκετὸν ρεαλισμὸν τῆς κ. Ταρτουφάρι, οἱ «εντισσονάντσες» τῆς κ. Ἐλεονώρας Γκρέϋ, τὸ θαυμάσιον ψυχολογημένο «ὁ γιὸς τῆς θλίψης μου» ποὺ μὴνυτὸ πρωτοφανερώνεται ἡ νέα συγγραφεῖσα Δ)δα Μίλλν Ντάντολο, τὰ διηγηματικὰ τῆς κ. Τερτζά «ὁ Ἰσκιος πάνου στὸν τοῖχο» κ.ἄ.

— Ὁ πόλεμος ἔχει μπάσει τίς νέες ιδέες ὡς καὶ στὴν Ἰαπωνία. Κι' ἔτσι βλέπουμε νὰ μᾶς ἐκθέτουνε στὸ *Mercur de France* τὴ σοσιαλιστικὴ κίνησι αὐτὸν τὸν τόπο. Πολλὰ σοσιαλιστικὰ περιοδικὰ, ἀνάμεσα στᾶλλα ἡ Νέα ἐποχὴ, Ἑμεῖς, ἡ κίνησι τῶν Μαζῶν, οἱ Ἑργάτες, σκορποῦνε σὺν τὴν Ἰαπωνίαν τίς νέες ιδέες. Στὴ θεωρητικὴ ἀνάπτυξιν τῶν ιδεῶν πρωτοστατοῦνε σπουδαῖοι ἐπιστήμονες, ὁ Σακαέ, μετὰ τὸν Οὐτοπιστικὸν σοσιαλισμὸν καὶ μετὰ τὸ ρομάντζο ὁ Αἰσιόδοξος φυλακισμένος, ποὺ τὴν ὥρᾳ μετὰ τὴν συνεργασίαν πολλῶν μαθητῶν του ἐτοιμάζει τὴν ἱστορίαν τῶν τάξεων τῶν πληθειῶν, ὁ ἀρχηγὸς τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως Γιαμακάβα μετὰ τὴν γυναῖκα του ποῦχουν γράψει τὴν βιβλιογραφίαν τοῦ Μάρξ, τίς σκέψεις γιὰ τὸ Δετὸν καὶ γιὰ τὸν Τρότσκι, τίς Γυναῖκες νέες καὶ ἄλλοι.

— Ἡ σοσιαλιστικὴ κίνησι χωρίζεται σὲ δύο στὴν Ἰαπωνίαν. Μία ὀλιστικὴ—μαρξικὴ. Μία ἰδεαλιστικὴ—τολστοϊκὴ. Σαυτὴν ἀνήκει κι' ὁ μεγάλος ρομάντζο γράφος Καγκάβα, μετὰ τὸ ρομάντζο του. «Πέρα ἀπὸ τὸ νεκρὸν σημεῖον» Ὁ ἥρωάς του ἔστι Νόμι, ἀπὸ πλούσιον οἰκογένειαν, ἐπειδὴ δὲν εἶν' εὐτυχημένος θέλει νὰ ζήσει γιὰ τοὺς φτωχοὺς γιὰτὶ ἐκεῖ βρίσκει τὸν προορισμὸν του. Πάει καὶ γίνεται δουλευτὴς. Πειθαίνει ὁ πατέρας του καὶ τὸν ἀφίνει κληρονόμον μεγάλῃς περιουσίας. Αὐτὸς τὴν δέχεται μὰ σὲ λίγο ἀπιδρασμένος ἀπὸ τὴν νέα ζωὴν, γίνεται χριστιανός, μοιραίζει τὴν περιουσίαν του στοὺς φτωχοὺς καὶ ξαναγίνεται δουλευτὴς. Ἀγαπιέται μετὰ μιάν ἐργάτισσαν, καὶ μαζὶ κάνουν μιάν ἀποστολικὴν προπαγάνδαν στὴν ἀργατιά. Γίνεται μιὰ ἀπεργία, κατηγορεῖται αὐτὸς πὼς μετὰ τὰ διδάγματά του σήκωσε τοὺς ἐργάτες. Οἱ ἐργάτες ὁμῶς ποὺ τὸν ἀγαποῦν σηκώνονται, καὶ δὲ θέλουν νάφῃ σὺν νὰ πιαστῇ, μὰ αὐτὸς ἀκολουθεῖ τὴν ἀρχὴν νὰ μὴ ἀντιστέκεται στὸ κακὸν καὶ παραδίδεται στὴν ἀστυνομίαν. Ἐδὼ τελειώνει τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ρομάντζου

ποὺ σὲ λίγους μῆνας ἔχει δέκα ἐκδόσεις στὴ σειράν, καὶ τὴν ὥρᾳ θὰ κυκλοφορήσῃ καὶ τᾶλλον μέρος, μετὰ τὸν τίτλον «αὐτὸς ποὺ σημαδεύει τὸν ἥλιον μετὰ τὸ δοξάρι του».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

LOUIS ROUSSEL: La versification de André Kalvos.

— Πολὺ φροντισμένη μελέτη τοῦ κ. Ρουσσέλ πᾶνυ στὴ μετρικὴ μορφήν τοῦ ἔργου τοῦ Κάλβου. Ἐετάζει ἕνα ἕνα τὰ εἶδη τοῦ στίχου, τίς συλλαβὰς ποὺ κάνουν ὁ Κάλβος συνίζησιν καὶ τίς χασμωδίας ἀκόμα, καὶ ὅλ' αὐτὰ τὰ μετράει σὰ νὰ κάνει στατιστικὴν ἐργασίαν. Μιὰ τόσο φροντισμένη δουλειὰ φυσικὰ ἔφερε τὰ καλὰ τῆς ἀποτελέσματα, γιὰτὶ ἔτσι βάσιμα πιά καὶ μετὰ μαθηματικὰς ἀπόδειξεις θὰ μπορεῖ νὰ κατηγορήσῃ κανεὶς τὸν Κάλβον, γιὰ μετρικὰ καὶ στιχουργικὰς ἀτέλειαι, ὅπως κανεὶ ὁ κ. Ρουσσέλ. Θὰ θελαμε ὁμῶς ἐκεῖ ποὺ μιλάει καὶ γιὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου τοῦ Κάλβου ἀπὸ ἐποψὴν οὐσίας καὶ ὅχι μορφῆς, νὰ φέρνῃ καὶ καὶ ἐπιχειρήματα ἐξίσου ἀναμφισβήτητα. Καὶ τὸ λέμε αὐτὸ ὅχι γιὰ νὰ δείξουμε πὼς δὲ θέλουμε νὰ δεχτοῦμε καμὴν ἐπιρύλαξιν γιὰ τὸ ποιητικὸν ταλέντον τοῦ Κάλβου, παρὰ γιὰτὶ μᾶς γεννᾷ πολλὰς ἀπορίες τὸ πὼς ὁ κ. Ρουσσέλ, ποὺ γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ μιλήσῃ αὐθεντικὰ γιὰ τὰ μέτρα τοῦ Κάλβου κάθισε νὰ μετρήσῃ πόσους στίχους μετὰ τὸν μονάχον στὴν ἔχτη συλλαβὴν ἔχει ἡ πρώτη ὠδὴ, πόσους ἡ δεύτερη κ' ἔτσι ὡς στίς εἰκοσι, καὶ νὰ βρῇ μετὰ τὸν ὅρον πόσους τέτοιους στίχους βρίσκουμε στοὺς ἑκατὸ, καὶ τὸ ἴδιον γιὰ τοὺς στίχους μετὰ τὸν στὴν τρίτην καὶ τὴν ἔχτη συλλαβὴν, στὴν δευτέραν κ' ἔχτη, καὶ γενικὰ ὅλους τοὺς τύπους τοῦ ἑπτασύλλαβου τοῦ Κάλβου καὶ νὰ μᾶς ἐκθέσῃ ὅλο αὐτὸ τὸ μέτρον στίς σελίδας 30—49 δηλ. σὲ 18 περίπου τοῦ βιβλίου του, καὶ ποὺ νὰ μᾶς δώσει ἰδέαν γιὰ τίς συνίζησεις καὶ χασμωδίας τοῦ Κάλβου ζευγαρώνει σὲ 25 ζευγάρια τὰ φωνήεντα καὶ φέρνει μέσα σὲ τέσσαρες ὁλόκληρας σελίδας (15—18) 180 παραδείγματα ἀπὸ συνίζησεις καὶ χασμωδίας—πὼς, ὅστερ' ἀπὸ τὴν φροντίδα νᾶχει καλὰ ἐπιχειρήματα γιὰ νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴν μορφήν, σὲ δύο τρία μέρη ποῦρχειται ὁ λόγος γιὰ τὴν οὐσίαν, δὶχως νὰ φέρῃ κανένα ἐπιχειρήμα μιλεῖ καταδικάζοντας τὸν ποιητὴν. Ἐτσι, στὴ σελ. 3 (Notice sur Kalvos) ὅστερ' ἀπὸ 11 ἀράδας βιογραφικὰς πληροφορίας μᾶς λέει ἔτσι, ἀπάντεχα, πὼς «ὁ Σολωμὸς μὲλα τὰ ἐλαττώματά του εἶναι λυρικὰς ποιητικῆς, καὶ ὁ Κάλβος μὲλας τίς ἀρετὰς του εἶναι δασκαλὸς». Ἐπειτα δὶχως νὰ δικαιολογήσῃ ἕσαν εἶπε, λέει καὶ ἄλλα βιογραφικὰ καὶ κάμποσες ἀράδας παρακάτον πάλι ἀπάντεχα, δὶχως αὐτὸ ποὺ λέει νᾶναι συμπέρασμα κανενὸς συλλογισμοῦ σωστοῦ ἢ ὅχι, μᾶς λέει πὼς «δὶχως ποτε νὰ τόμολογήσῃ στὸν ἑαυτὸν

του δ Κ., ή ποίηση δὲν εἶτανε γι αὐτὸν παρὰ ἓνα ἐνδιαφέρον ἐπεισόδιο μέσα σὲ μιὰ δασκάλικη ζωή». Ἐπειτα οἱ σελίδες 4—59 εἶναι μοναχὰ παρατήρησεις γιὰ τὸ μέτρο, τὸ ρυθμό, τὴν ἁρμονία, τὴ ρίμα, τὴ συμφωνία ἀνάμεσα στὸ στίχο καὶ στὴ φράση μὲ πολλὰ παραδείγματα ποὺ δείχνουν τὶς τεχνικὲς ἀρετὲς καὶ τὰ τεχνικὰ ἐλαττώματα τοῦ Κάλδου. Μὰ πάλι στὴ σ. 66, ἐνῶ μιλάει γιὰ τὴ συνέχιση τῆς ἰδίας ἐννοίας στὸν παρακάτω στίχο (enjambement) ξαφνικὰ περνώντας ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ ἀποψη στὸ ζήτημα τῆς οὐσίας, λέει πὼς «ἐνῶ τριάντα συλλαβὲς εἶναι τόσο λίγες γιὰ μιὰ γλώσσα ποῦχει μεγάλες λέξεις σὰν τὴ ρωμέικη, ὅμως τὸ διάστημα μιᾶς στροφῆς φτάνει γιὰ τὸ μικρὸ ξέπλωμα τῶν φτερῶν τοῦ Κάλδου». Καὶ τὸ συμπέρασμα αὐτὸ τῶχει σὲ ἰδιαίτερο ἐδάφιο μὲ τὸν τίτλο «ὁ Κάλδος ἔχει μικρὴ τὴν πνοή».

Καὶ μὲν αὐτὰ δὲ θέλουμε νὰ ποῦμε πὼς δὲ βρῖσκουμε καὶ εἰκόσιον σὲ μερικὲς ἀπ' αὐτὰς τὶς παρατήρησεις τοῦ κ. Ρουσσέ. Ἄν ὅμως μᾶς ἔφερνε καὶ τὰ ἐπιχειρήματά του, ὅπως κάνει στὸ ζήτημα τοῦ στίχου, τότε δὲ θὰ μᾶς ἔμενε καμιά ἀντίρρηση. Ἴσως θὰ εἰπωθεὶ πὼς σὲ μιὰ μελέτῃ μονάχα γιὰ τὸ στίχο τοῦ Κάλδου δὲ θάστανε νάναπτύξει κανεὶς ἐπιχειρήματα καὶ γιὰ τὴν οὐσία τῆς ποιήσεώς του. Δὲν ξαίρω, μὰ μοῦ φαίνεται πὼς τότε θὰ μπορούσαν νὰ λείπουν κι' οἱ ὑπαινιγμοὶ αὐτοὶ ποὺ παραπάνω ἀναφέραμε, γιὰ τὴν ἀξία τοῦ ποιητικοῦ ἔργου τοῦ Ζακυνθίου ποιητῆ, κ' ἔτσι νάχομε μπρὸς μας μονάχα μιὰ μετρικὴ μελέτῃ, τέλεια, ὅπως εἶναι, ἀπὸ κάθε ἀποψη.

ΗΛ. ΗΛ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ

«ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ». Βγαίνει σὲ λίγες μέρες τὸ Δ' Τεύχος, γιὰ τὸ μῆνα Ἀπρίλη 1922, μὲ τὰκόλουθα περιεχόμενα: Ἡ *χρειωσις τοῦ ἑλληνικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ* (τοῦ Γ. Α. Γεωργιάδη).— *Ἱστορία τοῦ Ρωσικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος* (Μπολσεβίκων) (τοῦ Β. Μονχάριν).— *Ὁ ἱστορικὸς ὀλισμὸς* (τοῦ Α. Δ. Σίδερη).— *Καπιταλισμὸς καὶ Σοσιαλισμὸς στὴ Ρωσία* (Ε. Βάργκα).— *Ἡ Κομμουνιστικὴ Δίεθνη*: Ἀπόφασις γιὰ τὸ ἐνωμένο μέτωπο τοῦ προλεταριάτου Ἀπόφασις ἀπὸ τὴν τελευταία διάσκεψη τοῦ κόμματος.— Δίεθνη σοσιαλιστικὴ κίνησις καὶ Βιβλὶ γραφία (τοῦ Γ. Α. Γεωργιάδη).

Μέσα στὴν κοινωνικὴ καὶ διανοητικὴ μούχλα ποὺ ἀγκαλιάζουνε τελευταία ὅλη τὴ ζωὴ μας, σὰν ἓνας σταθμὸς παρηγορίας, εἶναι τὸ περιοδικὸ τοῦτο ποὺ βγαίνει τὸ Σοσιαλιστικὸν Κόμμα. Ἡ ἀληθινὴ οικονομικὴ ἐπιστήμη, ποὺ τόσο διαστρεβλώνεται στὰ λογὶς λογὶς περιοδικὰ κ' ἐφημερίδες, ὅργανα τῆς κρατοῦσας τάξης, ἐδῶ βρίσκει ἄσυλο γιὰ νὰ πάρει τὸν καινούριον δρόμον της, σύμφωνα μὲ τὰ νέα κοινωνικὰ ἰδανικά ποὺ θὰ κυριαρχήσουνε μιὰ μέρα στὴν ἀπολυτρωμένη ἀνθρωπότητα.

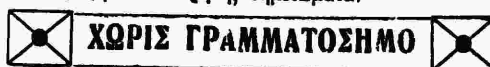
ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Mercure de France 15 τοῦ Μάρτη: Μ. Μιρτίλ: ἡ Ἰταλία καὶ μεῖς. Λουσιὲν ντὲ Σαὶν Κρουά: Blasco Ibanez.— Ἀλμπέρ Ἐρλάντ: ἡ πέτρα τοῦ κόκκινου Καμπαρέ (διήγημα).— Ποιήματα τοῦ Ζὰκ Μπονζάν.— Σαὶν Μαρσέ: ἡ Γαλλικὴ ἀστικὴ ἔνωση.— Ζὰν Ἀζαλμπέρ: Γράμματα ἀπ' τὶς χώρες τοῦ Ρήνου.— Φερνάν Ρός: Ἡ νόμιμη κατάρθωση. Τὸ καινούριον νομοσχέδιο καὶ τὰποτελέσματά του.— Συνέχεια ἐνὸς ρομάντζου τοῦ Ζωρζ Ντυμποζαντού. Δεκαπεντάμερη ἐπιθεώρηση.

Revue Critique des idées et des livres τοῦ Μάρτη: Φρανσουά Ρενιέ: ὁ νεκροθάφτης τῆς αὐτοκρατορίας.— Φρανσουά Φουκά: οἱ ἀρτίστες μὲς στὰ ρομάντζα τοῦ Μπαλτάκ.— Ἐμὶλ Ἀνριό: Τρία ποιήματα.— Ζωρζ ντὲ Τυάξ: ἡ μικρὴ σκηνή: Ντανκούρ καὶ Μαριβὼ.— Πολιτικὰ καὶ φιλολογικὰ σημειώματα.

Le Monde Nouveau τῆς 15 τοῦ Μάρτη:— Ζὺλ ντὲ Γκαλιέ: ὁ Βιχτόρ Σεγκαλιέν κι' ἡ αἰσθησις τοῦ διαφοροτικού.— General Salle: Ἀλβανία καὶ Συρία.— Γκαστόν Σοβεμπού: Οἱ ἀναστυλιτὲς τῆς συγκαιρινῆς Εὐρώπης.— Ρενέ Λεμάν: ἡ Γαλλοαμερικανικὴ φιλία.— Φ. Ζὰν Ντεστιέ: ἡ ἐχπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση.— Ἀρνὶ Μαξέλ: Τὸ μέλλο τῆς Τσεχοσλοβακίας.— Ζὺλ Μπερτώ, ὁ Σαὶντ Ἐβρεμοντ στὴν Ἀγγλία.— Δεκαπεντάμερη ἐπιθεώρηση.

Mercure de France τῆς 1 Ἀπρίλη: Yvon Evendon Norvès: τὸ Ἀλγέρι.— Pierre Dufay: οἱ νερόπτες τῆς Μποσεμικῆς Ζωῆς.— Ludmila Savitzky: τὸ κυνήγημα τοῦ Ὀργκάντι (νουβέλλα).— Marie de Franc: Τραγούδια.— Léonard Rosenthal: Ἰαπωνικὰ μαργαριτάρια.— Hippolyte Buffenoir: Διαγωνισμὸς γιὰ τὸ μνημεῖο τοῦ Ρουσσώ.— συνέχεια τοῦ ρομάντζου τοῦ κ. Dubujadoux, δεκαπεντάμερη Ἐπιθεώρηση, σημειώματα.

Γράφετε σύντομα καὶ καθαρογραμμένα γράμματα.

κ. Γ. Καμ. Κάτι λὲς μὰ πρέπει νὰ δουλέψης πολὺ ἀκόμη γιὰ τὰ στρώσει ἡ πένη σου.— κ. Παντ. Μαρ. Τὸ «Πλάνημα» θὰ δημοσιευτεῖ.— κ. Ν. Παπ. Ἡ «Ἀνοιξη» καλοῦται καὶ θὰ δημοσιευτεῖ.— κ. Ἀλεξ. Ἰδ. Δημοσιεύουμε δὴ τὶς δύο πρῶτες στροφὰς καὶ κρίνε τες μοναχὸς σου:

Εἰς τὴν ζωὴν μου μιὰ παιδοῦλα
ἔχ' ἀγαπήσει μοναχὴ
καὶ εἶναι, Θέ μου σὰν αὐτοῦλα
μιᾶς μαύρης νύχτας μυστικῇ.

Τὰ βλέμματά της μὲ θερμαίνουν
μὲ καθιστοῦν ἀγωνιστῇ
κι' ὅταν τοῖ τρόμου μὲ παιδεύουν
τὰ φάσματα—ὦ, μὲ φιλεῖ!

Τέτιοι στίχοι δὲ γράφονται πιά σήμερον, παιδί μου.— κ. Α. Πομ. Ἡ «Μπαλλάντα» σου καλὴ μὰ χρειάζεται δουλεμα πολὺ ἀκόμη. Μὴ βορεθεῖς.— κ. Μάριο. Καθὼς βλέπεις δημοσιεύουμε τὸ ἓνα μέρος, μὲ μερικὰ διορθώματα καὶ ἀλλαγὰς, Τὸ ἄλλο, δὲ μᾶς ἄρσεν καὶ τόσο καὶ τὸ ρήξαιμ στὸ καλὰθι. Πεινοῦσε τὸ ἔργον κι αὐτὸ κ' ἔπρεπε νὰν τοῖ δοθεῖ κάποια τροφή, μέρες ποῦναι!...